

Beslissing 2012-10 van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

de heer Fernand Keuleneer

tegen

De Standaard

Met een brief van 23 januari 2011 dient advocaat Fernand Keuleneer klacht in tegen De Standaard. Aanleiding is een anonieme lezersbrief in De Standaard van 20 januari 2012. Op 9 februari 2012 heeft Bart Sturtewagen, hoofdredacteur van De Standaard geantwoord op de klacht. Klager repliceerde hierop met een brief op 20 februari 2012. Er volgde een nieuwe reactie van Sturtewagen op 28 februari 2012 met een repliek van klager op 2 maart 2012. De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek is op 4 april 2012 bijeengekomen. Beide partijen hebben afgezien van een hoorzitting.

DE FEITEN

Op 17 januari 2012 publiceert De Standaard een kort telefonisch interview met Keuleneer naar aanleiding van een reeks nieuwe huiszoeken in de zogenaamde ‘Operatie Kelk’. Keuleneer is advocaat van de Belgische bisschoppen in het gerechtelijk onderzoek naar pedofilie door geestelijken. Drie dagen later, op 20 januari, verschijnt een anonieme lezersbrief in de rubriek ‘Brief van de Dag’ waarin gereageerd wordt op de uitspraken van Keuleneer.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager voert aan dat deze lezersbrief een persoonlijke aanval tegen hem bevat. Dat een dergelijke brief anoniem wordt gepubliceerd, en bovendien werd geselecteerd als ‘brief van de dag’, is volgens hem een inbreuk op de journalistieke deontologie. Hij verwijst daarbij naar de Richtlijn bij art. 14 van de code, volgens dewelke anonieme bijdragen slechts uitzonderlijk gepubliceerd kunnen worden. Wie deelneemt aan een publiek debat, hoort dat met open vizier te doen. De Standaard had de anonieme brief moeten weigeren ofwel de toestemming van de auteur moeten verkrijgen om zijn naam te publiceren.

Volgens de hoofdredacteur van de krant was publicatie zonder naamvermelding wel verantwoord.

- De brieftschrijver is een slachtoffer van pedofilie en had uitdrukkelijk de anonimiteit gevraagd. Als een slachtoffer van pedofilie anonimiteit eist, moet daaraan gevolg worden gegeven. Het openbaren van de identiteit van slachtoffers van seksuele misdrijven is trouwens strafbaar.
- Gelet op een aantal cynische uitspraken in het interview, waarmee het onderzoek naar pedofilie door geestelijken wordt gebagatelliseerd, wat kwetsend is voor elk slachtoffer, meent de krant dat deze reactie een noodzakelijke aanvulling vormt op het interview waardoor recht wordt gedaan aan dit slachtoffer en alle anderen in zijn situatie.

- Het opzet noch de toon van de lezersbrief is een persoonlijke aanval. Het slachtoffer repliceert alleen op uitlatingen van klager.

In zijn repliek betwist klager ten eerste dat zijn opmerkingen in het interview cynisch waren bedoeld. Enerzijds gaf hij als advocaat van de bisschoppen een juridische appreciatie van de huiszoekingen om zaken te onderzoeken die reeds met zekerheid zijn verjaard. Anderzijds gebruikte hij gewone zegswijzen en betwist hij formeel dat die kwetsend waren bedoeld. Ten tweede blijft hij erbij dat de lezersbrief wel degelijk een persoonlijke aanval is en dat deze niet anoniem mocht worden gepubliceerd. De lezersbrief is louter een opiniërende bijdrage en bevat geen nieuwselementen. De anonimiteit van de auteur kan dus niet worden verdedigd in het kader van de bescherming van vertrouwelijke informatiebronnen. De auteur van een opiniebijdrage geniet een veel grotere vrijheid om grievende of zelfs onjuiste kritiek te leveren. Tegenover een dergelijke vrijheid staat noodzakelijk dat de auteur bereid hoort te zijn de eigen naam en reputatie in de weegschaal te leggen.

Tenslotte voert klager aan dat de bewering van briefschrijver dat hij slachtoffer van seksueel misbruik is geweest, evenmin verantwoordt dat de brief anoniem is gepubliceerd. Wanneer een vermeend slachtoffer zelf de publieke ruimte opzoekt, met de uitdrukkelijke bedoeling iemand aan te vallen, gaat het niet op anoniem te willen blijven. Een slachtoffer is immers niet verplicht opiniebijdragen te schrijven, maar kiest daar zelf voor.

BESLISSING

De Raad voor de Journalistiek herinnert aan de Richtlijn bij artikel 14 van de Code:

- opiniebijdragen verschijnen onder de eerste verantwoordelijkheid van de auteurs, maar het medium dat de bijdragen publiceert is op beroepsethisch vlak mee verantwoordelijk;
- anonieme bijdragen kunnen slechts uitzonderlijk anoniem gepubliceerd worden, en de redactie moet alleszins over de identiteitsgegevens van de inzender beschikken.

De Standaard heeft aannemelijk gemaakt dat aan die laatste voorwaarde is voldaan.

Gelet op de specifieke context, met name een slachtoffer van seksueel misbruik dat zich nooit heeft bekendgemaakt, kan de Raad begrijpen dat de briefschrijver de anonimiteit wenste te bewaren en dat de krant die anonimiteit ook wenste te respecteren.

De Raad voor de Journalistiek is daarom van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 10 mei 2012